

MOTIEJUS KAZIMIERAS VOLONČEVSKIS,
iš mielaširdystės Dievo ir mylistos Šv. Sosto Apaštališko
vyskupas Žemaičių,
mieliausias avelės savo širdingai sveikina.

Jau dveji metai sukako, kaip Dievo loska¹ blaivystės apsiautė mūsų žemę ir didį stebuklą akyse mūsų padarė: šimtai tūkstančių pijokų su visu liovės gerti arielką², pametė savo blogą papratimą, iš pačios gerklės peklos išspruko ir pagrįžo prie Dievo, Sutvertojo savo; iš džiaugsmo ir linksmybės visų širdys sudrebėjo, visi aiškiai pažino lig šiol buvę aklais ant savo dvasiško ir kūniško pelno, visi vienu balsu atsiliepė: „Už tiesą čia cūdauna³ Dievo loska, čia balsas iš pat dangaus atvėrė ausis ir akis žmonėms vargdienėliams – žemaičiams ir lietuviams, kurių garsas prasiplatino mažne visoj pasaulėj ir, duok Dieve, kad ir vaisius tokius pat visur atneštų tas garsas ir ta žinia garbinga.“

Surinkęs raštus iš visos diecezijos apie užsižadėjusius pijokauti, didžiai nusidžiaugiau matydamas, jog avelės katalikiškos paklausė balso Bažnyčios ir jos dvasiškos vyresnybės, kur ne kur tikrai paliko pijokai kai pelai iš grūdų išsiskyrę. Su skausmu širdies turiu išpažinti, jog pavietėse Kauno ir Raseinių didesnis skaitlius⁴ rados pijokaujančių. Nelaimingi tie žmonės ne ant vienos pijokystės yra atsidavę, yra jie vienkart blogi katalikai, tankiai bliužnierčiai⁵, paleistuviai, nepildantys pavynasčių⁶ krikščioniškų, išblaškytojai savo turtelių, vargintojai savo vaikų, virkdintojai saviškių, piktintojai artimo. Bloga veislė pijokystės ir kitų necnatų⁷ – o tai vardai tų pakluikusių avelių, apie kurias girdėti nemalonu, o ant kurių veizėti⁸ dar baisesniu yra daiktu.

Bet nuo to baisaus paveikslo atkreipę akis ant gerų ir paklusnių vaikų Bažnyčios, išvysime avelės malonias, kurios išsižadėjusios apgirdančių gėrimų veda gražų gyvenimą, daro pakajų⁹ namuose, prociavoja ir procės¹⁰ savo neapverčia ant niekų, mylis tarp savęs, vienas kitam duoda gerą prikladą pabažnastės¹¹, blaivystės ir visokių cnatų, myli Dievą, myli savo vierą¹², myli ir klauso vyresnybės Bažnyčios ir dvasiškų mokytojų ir taip šventu gyvenimu linksmina visą dangų, taisydami ir sau ten vietą po vargų šio gyvenimo; tokiems katalikams, tokiems dievobaimingiems vaikams mano iš gilumo širdies siunčiu maloniausią padėkavonę¹³ ir palaiminimą vyskupišką, tegul jus Visagalis Dievas palaimina namuose ir laukuose ir kožname¹⁴ žingsny jūsų. Kaip kitą kartą Maižiešius pranašavo žmonėms Izraelio visokius palaiminimus už užlaikymą prisakymo Dievo, taip mes jus trokštam matyti laimingais už užlaikymą blaivystės: dėl to sakau žodžiais Maižiešius: „Palaimintas

---

¹ Loska – malonė. (Čia ir toliau paaiškinimai redaktorės.)

² Arielka – degtinė.

³ Cūdauna – stebuklinga.

⁴ Skaitlius – skaičius.

⁵ Bliužnierčiai – piktžodžiautojai.

⁶ Pavynastis – pareiga, prievolė.

⁷ Cnata – dorybė; necnata – nedorybė.

⁸ Veizėti – žiūrėti.

⁹ Pakajus – ramybė.

¹⁰ Prociavoti – sunkiai dirbti, triūsti; procė – darbas, triūsas.

¹¹ Priklodas pabažnastės – pamokymas pamaldumo.

¹² Viera – tikėjimas.

¹³ Padėkavonė – dėkojimas.

¹⁴ Kožnas – kiekvienas.

būsi mieste, palaimintas ant lauko, palaimintas vaisius žyvato¹⁵ tavo ir vaisius žemės tavo, ir vaisius galvijų tavo, bandos, turtų tavo ir avininko avių tavo. Pašlovinti klojimai tavo ir pašlovinti pasturlakai¹⁶ tavo, pašlovintas būsi tu jeidamas ir išeidamas. Nuleis Viešpats palaiminimą ant viralinės¹⁷ tavo ir ant visų darbų rankų tavo – dangus atvers skarbą¹⁸ savo labai gerą, idant duotų lietu žemei čese¹⁹ savo.“

Bet nenoriu su tuom gi Maižiešium siųsti prakeikimą ir ant tų vaikų, kurie neklausydami balso Bažnyčios tebebijokauna. Meldžiu Dievo, kad ir jų širdis pajudintų ir patrauktų ant blaivystės ir jus, paklusnūs vaikai mano, melskitės už anuos ir meilingai geru priklodu veskit juos ant gero kelio, o ko didžiausiai nesipiktinkite iš jų blogo paveiklo, neklausykit įkalbinėjimo pijokų, jog valna²⁰ yra pijokauti; ne, nebuvo ir nebus valna, niekas jus nuo padaryto prižadėjimo neišvalnins, saugok nuo to Dieve, būkite tame daikte tvirtais kaip uola, nekrypkit nei į vieną, nei į antrą pusę, bet kartą pažinę dvasišką ir kūnišką pelną blaivystės, turėkitės anos ligi galo, tai yra pakol neišnyks lig paskutinės pijokystės ir neužaugs nauja giminė, nepažįstanti smoko²¹ arielkos. Persergiu²² dar, kad saugotumėtės apgavimo žydų, kurie arielką maišo su alum arba vietoj vyno pardavinėja, nes visoks apsigėrimas yra grieku²³. Viliuos, jog tuos žodžius mano priimsit į savo širdį ir užlaikysit visi be išsiskyrimo, o aš, iš gilumo širdies jus sveikindamas, žegnoju jus žyčydamas²⁴, idant loska blaivystės ir mylista Dievo būtų su jumis ir patvirtintų jus geruose darbuose ir užsitūrėjime iki galo blaivystės.

Tą gromatą mano kunigai per tris pagrečias šventes perskaitys iš kozonyčios su priderančiais pamokslais. Varniuose 1860 m. 9 dienoj rugsėjo mėnesy.

Motiejus vyskupas

Motiejus Valančius, *Ganytojiški laišakai*, parengė Vytautas Merkys ir Birutė Vanagienė, Vilnius: Žara, 2000, Vilnius, p. 78–79.

---

¹⁵ Žyvatas – gyvenimas.

¹⁶ Pasturlakas – jauniausias, mažiausias vaikas šeimoje.

¹⁷ Viralinė – atskiras virtuvės pastatas ar priestatas, vasaros virtuvė.

¹⁸ Skarbas – turtas, lobis.

¹⁹ Česas – laikas.

²⁰ Valna – galima, leidžiama.

²¹ Smokas – kvapas.

²² Persergeti – perspėti.

²³ Griekas – nuodėmė.

²⁴ Žyčyti – linkėti.